

BUDŽET ZA GRAĐANE

ZAŠTO "BUDŽET ZA GRAĐANE"?

Budžet za građane je dokument koji u kraćoj formi i na veoma jednostavan način pojašnjava osnovne informacije iz budžeta. To je izvještaj za građane, predstavljen u pristupačnom formatu, pisan jednostavnim jezikom koji oni mogu razumjeti.

Jer, kada građani razumiju budžet, mogu postavljati pitanja o tome šta radi vlast u njihovo ime.

Novac kojim raspolažu institucije Brčko distrikta BiH u budžetu je ustvari novac građana. Budžetski prihodi prikupljeni su od građana kroz poreze (na prodaju roba i usluga, dohodak, plate, imovinu...) i plaćanje raznih taksi i naknada.

Čak i kada prihodi dolaze od kredita, građani su ti koji će ih morati otplatiti na kraju. Institucije vlasti su odgovorne za sredstva u okviru budžeta, te odlučuju u ime građana o raspodjeli prikupljenih sredstava za različite namjene.

**BUDŽET JE AKT KOJIM SE PREDVIĐAJU SVI PRIHODI I PRIMICI,
RASHODI I IZDACI U JEDNOJ BUDŽETSKOJ GODINI.**

Uvodna riječ

Poštovani sugrađani,

Ovo je prva godina kako Ured gradonačelnika izrađuje brošuru kojom je predstavljen budžet Brčko distrikta BiH u pojednostavljenom obliku s ciljem približavanja ovog najvažnijeg dokumenta svojim građanima.

Uvođenje prakse izrade ovog svojevrsnog vodiča kroz budžet Brčko distrikta BiH pokazuje da smo opredijeljeni za otvoren, transparentan i odgovoran odnos prema svojim građanima.

Predvamajem brošuru koja na jednostavan način prikazuje kako se tokom 2022. godine planira prikupljati i trošiti novac iz budžeta Brčko distrikta BiH. "Budžet za građane" ima za cilj dajavnosti i građanima omogućiti razumijevanje načina na koji lokalna vlast planira, raspodjeljuje i troši njihova sredstva - iz budžeta Distrikta.

Dugoročni cilj približavanja budžetske terminologije i tehnike građanima je rad na jačanju povjerenja građana u lokalnu vlast, kao i uključivanje građana u procese donošenja odluka na nivou Brčko distrikta BiH.

Polazeći od činjenice da je novac u budžetu Distrikta novac poreznih obveznika, naša je obaveza da istim raspolažemo u najboljem interesu naše lokalne zajednice.

Dragi sugrađani, treba da znate kako se finansiraju usluge na lokalnom nivou i na koji način se troši vaš novac.

Ovaj vodič kroz budžet namijenjen je i svima onima koji žele da budu obaviješteni o planovima lokalne zajednice za prikupljanje i trošenje novca i da prate realizaciju postavljenih ciljeva.

Nadam se da će ovaj dokument objasniti ključna pitanja i tako budžet učiniti pristupačnijim i razumljivijim, kao i podsticajnim za aktivnije uključivanje građana u budžetski proces.

Cijenjeni sugrađani, očekujem da ćete se ubuduće više i hrabrije uključivati u rješavansvih, po vas i Distrikta, važnih pitanja. Jedno od njih je i pitanje budžeta, kako u fazi njegovog predlaganja tako i u fazi praćenja izvršenja, a što na kraju treba rezultirati kvalitetnijim upravljanjem našim Brčko distrikтом BiH.

*Gradonačelnik Brčko distrikta BiH
Esed Kadrić*

RJEČNIK BUDŽETSKIH TERMINA

- a) **Budžet** je akt Skupštine kojim se planiraju javni prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci za period od jedne fiskalne godine;
- b) **Budžetski kalendar** je kalendar kojim se utvrđuj u rokovi u postupku pripreme i donošenja budžeta;
- c) **Dokument okvirnog budžeta (DOB)** je akt koji sadrži makroekonomske prognoze, projekcije prihoda, politike potrošnje i budžetske gornje granice rashoda za budžetske korisnike za sljedeću i naredne dvije fiskalne godine i predstavlja preliminarni nacrt budžeta za narednugodinu;
- d) **Budžetski korisnik** je organu prave ili institucija Distrikta kojem se sredstva dodjeljuju direktno iz budžeta na osnovu zakona;
- e) **Donacija** je rashod ili izdatak sredstava iz budžeta koji se daje neprofitnoj organizaciji, građaninu ili domaćinstvu s ciljem pomoći ukoliko je to predviđeno posebnim propisom odnosno odlukom Vlade i Skupštine;
- f) **Fiskalna godina** je period od 12 mjeseci za koji se planiraju budžetski prihodi i primici, rashodi i izdaci (period od 1.januara do 31.decembra);
- g) **Sredstva rezerve** su sredstva koja se planiraju u budžetu i koriste se za hitne i nepredviđene namjene i za finansiranje otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i duge vanredne situacije, za koje u budžetu nisu planirana sredstva;
- h) **Subvencija** je tekući prenos sredstava koji se daje za podsticanje proizvodnje ili usluga a na osnovu zakonskog propisa, odnosno programa Vlade ili budžetskog korisnika;
- i) **Transfer** za posebne namjene je novčano davanje iz budžeta za određenu namjenu u skladu sa zakonom, programom ili posebnom odlukom Vlade ili Skupštine.

NADLEŽNOSTI BRČKO DISTRIKTA BIH

Brčko distrikt BiH je specifična jedinica lokalne samouprave koja iz budžeta samostalno finansira sve potrebe koje imaju građani kao i funkcionisanje svih sfera javne uprave počevši od lokalne administracije, pravosuđa, policije, zdravstva, školstva, socijalne i dječije zaštite, kulture i sporta.

Također, Brčko distrikt BiH iz budžeta finansira razvoj putne i održavanje infrastrukture, vodosnabdijevanja, niskonaponske mreže, zatim javni prevoz, javnu rasvjetu, održavanje čistoće, odvoz smeća.

Naša lokalna zajednica autonomna je u provođenju politike uređenja prostora i zaštite okoline, gazdovanja šumama, raspolaganju imovinom grada, vrši poslove premjera i katastra zemljišta.

Brčko distrikt BiH samostalno pomaže ekonomski razvoj kroz podsticanje poljoprivrede i preduzetništva.

BUDŽETSKI KALENDAR

Predlaganje, vođenje javne rasprave i na kraju usvajanje budžeta za svaku fiskalnu godinu poslovi su koji se utvrđuju budžetskim kalendarom.

U tabeli koju vam, poštovani sugrađani, nudimo izneseni su svi rokovi u vezi s budžetskim kalendarom s naglaskom na rokove u kojima se vi kao učesnici u predlaganju budžeta možete aktivno uključiti.

Budžetski kalendar s naglaskom na rokove kada se građani mogu uključiti (polja označena crvenom bojom) i kako to mogu da učine

Red. br.	Aktivnost	Krajnji rok	Nosilac aktivnosti
1.	Dostavljanje "Instrukcije I" za izradu DOB-a	31.januar	Direkcija za finansije
2.	Sačinjavanje i odobravanje od strane Vlade Nacrta makroekonomskih projekcija i fiskalne politike za trogodišnji period	30. april	Direkcija za finansije Vlada Brčko distrikta BiH
3.	Izrada, razmatranje i donošenje DOB-a	30.juni	Direkcija za finansije Vlada Brčko distrikta BiH
4.	Dostavljanje "Instrukcije II" za izradu budžeta za narednu godinu	1.juli	Direkcija za finansije
5.	Dostavljanje zahtjeva budžetskih korisnika Direkciji za finansije Potrebe građana koji djeluju kroz NVO i UG mogu biti ispoljene kroz zahtjeve budžetskih korisnika	1.august	Budžetski korisnik
6.	Revidiranje procijenjenih prihoda odobrenih u DOB-u	1.septembar	Direkcija za finansije
7.	Razmatranje zahtjeva za budžet, obavljanje konsultacija s budžetskim korisnicima u vezi s njihovim zahtjevima i prioritetima budžetske potrošnje, usklađivanje istih sa projektovanim prihodima i dostavljanje Vladi Nacrta budžeta za narednu fiskalnu godinu	15.septembar	Direkcija za finansije Gradonačelnik
8.	Odobravanje Prijedloga budžeta i dostavljanje Skupštini na razmatranje i usvajanje	30.septembar	Gradonačelnik
9.	Organizovanje javne rasprave o Prijedlogu budžeta i usvajanje Budžeta Brčko distrikta BiH Moguće je učešće građana putem NVO, UG i grupa građana kroz dostavljanje zahtjeva poslanicima,skupštinskim komisijama i drugim ovlaštenim predlagačima putem amandmanskog djelovanja.	1.decembar	Skupština/Nadležna skupštinska komisija

OPĆI (MAKROEKONOMSKI) OKVIR ZA DONOŠENJE BUDŽETA

Porezni sistem u Bosni i Hercegovini i politika oporezivanja egzistiraju na dva nivoa: državnom i lokalnom.

U budžet Brčko distrikta BiH se prilivaju prihodi s oba nivoa.

Država je nadležna za carine, porez na dodanu vrijednost, akcize i naknade za puteve iz cijena naftnih derivata, dok su u nadležnosti Brčko distrikta BiH: porez na dohodak i dobit, porezi na plate, porezi na igre na sreću, kao i porez na imovinu. Brčko distrikt BiH je također nadležan za propisivanje, administriranje i ubiranje neporeznih prihoda, prihoda po osnovu obligacionih odnosa, taksi i različitih naknada.

Karakteristika prihoda od indirektnih poreza je da njima upravlja Uprava za indirektno oporezivanje BiH (administrira, kontroliše, ubire, evidentira i distribuira korisnicima) i da pripadajući dio nakon odbijanja rezervi i sredstava za potrebe finansiranje državnih institucija, dnevno transferira na Jedinstveni račun Trezora Brčko distrikta BiH što ukazuje na nemogućnost direktnog uticaja Brčko distrikta BiH na planske vrijednosti ovih prihoda.

Projekcije od indirektnih poreza izrađuju se na osnovu projekcija Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, a na osnovu makroekonomskih parametara Državne agencije za planiranje(DEP).

S obzirom na činjenicu da ovi prihodi u 2022. godini iznose 80,32% od ukupno planiranih prihoda Brčko distrikta BiH, najveći rizik planiranja prihoda budžeta Brčko distrikta BiH su upravo ovi prihodi.

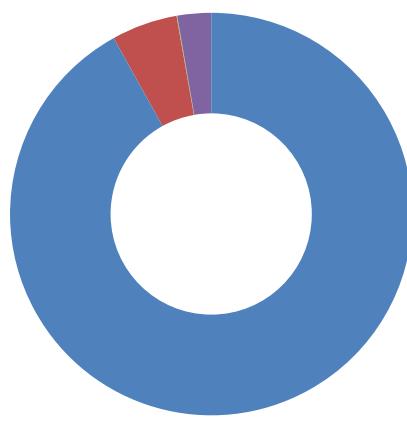

KAKO SE PUNI BUDŽET BRČKO DISTRINKTA BiH

1. Porezni prihodi	219.900.000 KM
2. Neporezni prihodi	12.662.871 KM
3. Tekuće donacije i transferi	120.396 KM
4. Primici od pozajmljivanja JP	6.480.000 KM
Ukupni prihodi i primici	239.163.267 KM

UKUPNI PRIHODII PRIMICI

239.163.267 KM

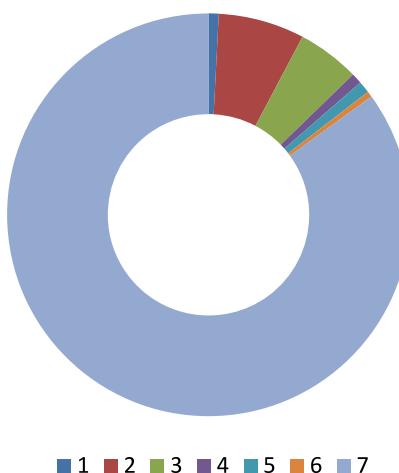
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

POREZNI PRIHODI

1. Porezi na dobit pojedinca	1.800.000 KM
2. Porez na dobit preduzeća	15.200.000 KM
3. Porez na plate	11.000.000 KM
4. Porez na imovinu	1.900.000 KM
5. Porez na promet posebnih usluga	2.100.000 KM
6. Porez na upotrebu dobara ili na odobrenja za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti	1.000.000 KM
7. Indirektni porezi, putarine i ostali prihodi doznačeni od UIO u BiH	186.900.000 KM
Porezni prihodi	219.900.000 KM

**POREZNI PRIHODI
219.900.000 KM**

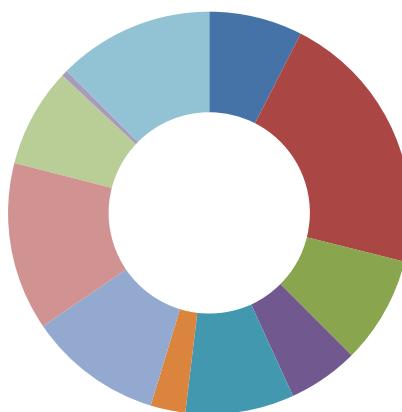

NEPOREZNI PRIHODI

1. Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine	950.275 KM
2. Ostali prihodi od imovine	2.708.226 KM
3. Prihodi od privatizacije	1.090.000 KM
4. Administrativne takse	718.080 KM
5. Sudske takse i sudske naknade	1.105.050 KM
6. Komunalne takse	355.140 KM
7. Ostale budžetske naknade i takse	1.365.850 KM
8. Posebne naknade i takse	1.709.600 KM
9. Prihodi od pružanja javnih usluga	1.010.650 KM
10. Neplanirane uplate - prihodi	63.000 KM
11. Novčane kazne	1.587.000 KM

Neporezni prihodi **12.662.871 KM**

NEPOREZNI PRIHODI
219.900.000 KM

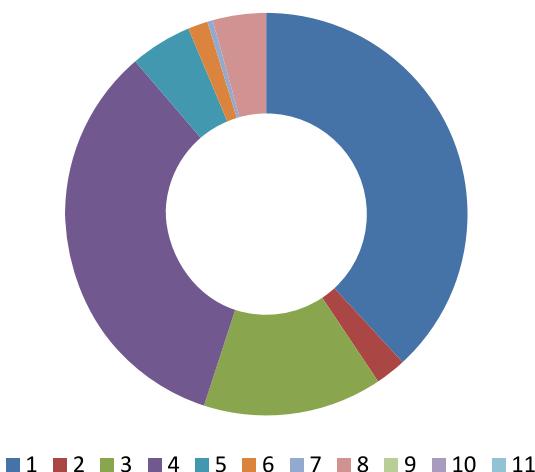

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ 10 ■ 11

GDJE SE RASPOREĐUJE BUDŽETSKI NOVAC?

1. Bruto plate i doprinosi	91.256.538 KM
2. Naknade troškova zaposlenika	5.888.768 KM
3. Rashodi za materijal i usluge	34.407.231 KM
4. Tekući i kapitalni transferi, subvencije i donacije	80.628.994 KM
5. Kapitalni budžet	11.847.825 KM
6. Sredstva rezervi	3.813.279 KM
7. Sudske presude i rješenja, sudska i vansudska poravnjanja	1.050.556 KM
8. Otplata duga	10.270.076 KM
Rashodi i izdaci	239.163.267 KM

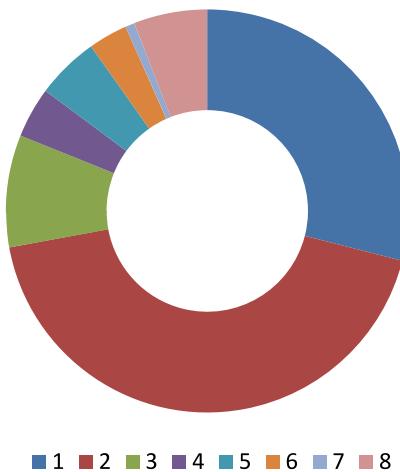
RASHODI I IZDATCI 239.163.267 KM

**IZDVAJANJA U OBLASTI SOCIJALNE POLITIKE, BORAČKO-INVALIDSKE
ZAŠTITE I CIVILNIH ŽRTAVA RATA**

1.	Sredstva po Zakonu o socijalnoj zaštiti: (a) Stalna novčana pomoć 2.303.000 KM (b) Tuđa njega i pomoć 4.648.100 KM (c) Pomoć za usluge personalne asistencije licima potpune i teške ovisnosti o pomoći drugog lica.....900.000 KM	7.851.100
2.	Sredstva po Zakonu o dječjoj zaštiti (a) Dječiji doplatak8.900.000 KM (b) Materinski dodatak.....2.460.800 KM (c) Ostala davanja po Zakonu o dječjoj zaštiti.....316.000 KM	11.676.800
3.	Boraca i RVI, PPB i PŠ: (a) Stambeno zbrinjavanje porodica poginulih boraca, RVI i članova porodica RVI600.000 KM (b) Sredstva za rješavanje stambenog zbrinjavanja demobilisanih boraca600.000 KM (c) Jednokratna pomoć demobilisanim borcima i članovima porodica umrlog demobilisanog borca.....700.000 KM (d) Udžbenici za djecu poginulih i invalida70.000 KM (e) Jednokratna pomoć demobilisanim borcima u slučaju smrti demobilisanog borca i člana njegove porodice.....270.000 KM (f) Ostala davanja.....200.000 KM	2.440.000
4.	Beneficije za civilne žrtve rata	1.100.000
5.	Jednokratna novčana pomoć penzionerima	1.370.000
6.	Donacije korisnicima socijalno-programskih mjera za komunalne usluge	850.000
7.	Fond solidarnosti	200.000
8.	Refundacije za porodičjsko odsustvo	1.600.000
	UKUPNO	27.087.900

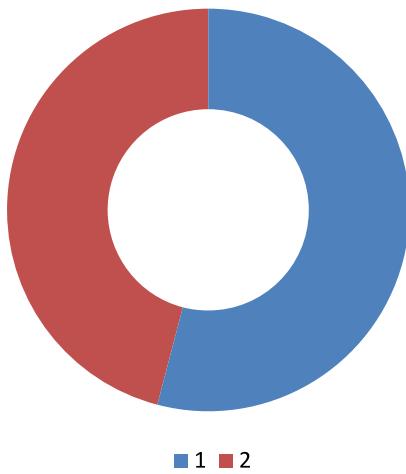
**IZDVAJANJA U OBLASTI SOCIJALNE POLITIKE,
BORAČKO - INVALIDSKE ZAŠTITE I CIVILNIH ŽRTAVA RATA**
27.087.900 KM

TRANSFERI U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

	Transfer FZO Brčko distrikt BiH za: (a) Doprinos za zdravstveno osiguranje lica za koja je obveznik uplate doprinsosa Brčko distrikt BiH.....10.310.000 KM (b) Troškove transplantacije organa osiguranicima Brčko distrikta BiH.....600.000 KM (c) Nabavku aku-ćek trakica.....200.000 KM (d) Treći, četvrti i peti pokušaj vantjesne oplodnje.....165.000 KM (e) Liječenje specifičnih bolesti osiguranika van Brčko distrikta BiH500.000 KM	11.775.000
	Transfer JZU "Zdravstveni centar Brčko" za rad u skladu s članom 9. Odluke o osnivanju JZU i članovima 7. i 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Brčko distrikta BiH	10.000.000
	UKUPNO	21.775.000

TRANSFER U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE 21.775.000 KM

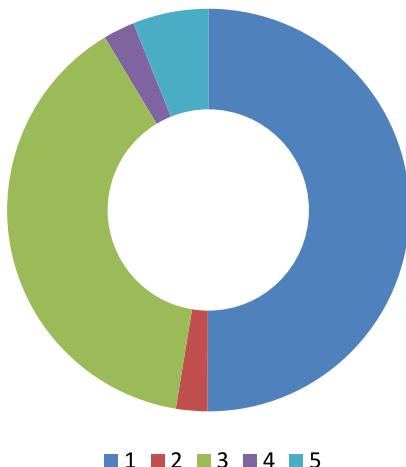

ULAGANJA U OBLASTI PRIVREDE I POLJOPRIVREDE

1.	Podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji	9.900.000
2.	Transfer Zavodu za zapošljavanje Brčko distrikta BiH za realizaciju Programa samozapošljavanja u poljoprivredi	500.000
3.	Subvencije privatnim preduzećima u skladu sa Zakonom o podsticaju u privredu Brčko distrikta BiH	7.673.500
4.	Transfer Zavodu za zapošljavanje Brčko distrikta BiH za realizaciju Programa samozapošljavanja u privredi	500.000
5.	Transfer Razvojno-garantnom fondu Brčko distrikta BiH za Program subvencioniranja djela kamata za kredite preduzetnicima, preduzećima, podružnicama i nosiocima poljoprivrednih gazdinstava na području Brčko distrikta BiH	1.200.000
	UKUPNO	19.773.500

ULAGANJA U OBLASTI PRIVREDE I POLJOPRIVREDE 19.773.500 KM

NAJZNAČAJNIJE KAPITALNE INVESTICIJE

1.	Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne, kanalizacione mreže, NN mreže i izgradnja javne rasvjete	956.000
2.	Nabavka opreme i rekonstrukcija prostorija (Policija)	1.967.100
3.	Izgradnja i rekonstrukcija puteva, mostova i ulica i druge rekonstrukcije	3.766.000
4.	Izgradnja i rekonstrukcija školskih objekata i nabavka opreme (Odjeljenje za obrazovanje)	1.172.700
5.	Izgradnja i rekonstrukcija javnih objekata (Ured za upravljanje javnom imovinom)	608.000
6.	Eksproprijacija nekretnina	1.000.000
7.	Nabavka sanitetskih vozila za hitnu pomoć	500.000
8.	Izgradnja javnog objekta za potrebe zdravstva	160.000
9.	Vanjsko uređenje i stavljanje u funkciju područnih vatrogasnih domova	340.000
10.	Nabavka informatičke i druge opreme za Pravosuđe Brčko distrikta BiH	440.000
11.	Nabavka analizatora za mobilnu stanicu	200.000

NAJZNAČAJNIJE KAPITALNE INVESTICIJE

11.109.800 KM

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ 10 ■ 11

STANJE DUGA BRČKO DISTRIKTA BIH NA DAN 31.12.2021. GODINE

Redni broj	Naziv kredita	Valuta	Ostatak duga s kamatama na dan 31.12.2021. godine	
1.	Krediti za sanaciju vodovodnog sistema za sanitaciju	USD	151.631,44	
		BAM	261.659,91	
2.	Sanacija javnog stambenog objekta Opštine Brčko	USD	595.258,88	
		BAM	1.027.197,17	
3.	Projekat obnove stambenih objekata (Fond za međunar. razvoj - OPEC - OFID)	USD	292.454,02	
		BAM	504.667,72	
UKUPNO OD 1 DO 3 (Krediti u USD)		USD	1.039.344,34	
		BAM	1.793.524,80	
4.	Obnova stambenog fonda izbjeglih i raseljenih lica u BiH (CEB - I. tranša)	EUR	64.290,00	
		BAM	125.740,31	
5.	Obnova stambenog fonda izbjeglih i raseljenih lica u BiH (CEB - II. tranša)	EUR	11.250,00	
		BAM	22.003,09	
6.	Obnova stambenog fonda izbjeglih i raseljenih lica u BiH (CEB - III. tranša)	EUR	31.681,70	
		BAM	61.964,02	
7.	Obnova stambenog fonda izbjeglih i raseljenih lica u BiH (CEB - IV. tranša)	EUR	7.471,08	
		BAM	14.612,16	
8.	Obnova stambenog fonda izbjeglih i raseljenih lica u BiH (CEB - V. tranša)	EUR	40.988,00	
		BAM	80.165,56	
9.	Zaobilaznica Brčko distrikta - EBRD 42473	EUR	15.794.897,32	
		BAM	30.892.134,02	
10.	"Luka" Brčko distrikt - EBRD 47546	EUR	282.170,00	
		BAM	551.876,54	
11.	Evropska unija - Makrofinans. pomoć (RFA) I. tranša	EUR	1.250.000,00	
		BAM	2.444.787,50	
UKUPNO OD 4 DO 11 (Krediti u EUR)		EUR	17.482.748,10	
		BAM	34.193.283,20	
12.	Međunarodni monetarni fond - sredstva za brzo finansiranje (RFI)	SDR	2.652.000,00	
		BAM	6.418.638,25	
13.	Projekat hitnog oporavka od poplava Svjetska banka - IDA	SDR	2.907.878,42	
		BAM	7.037.941,05	
UKUPNI VANJSKI DUG (1-13)		USD	1.039.344,34	
		EUR	17.482.748,10	
		SDR	5.559.878,42	
		BAM	49.443.387,30	
14.	Komercijalni kredit za izgradnju fabrike vode (Hypo-Alpe-Adria)	BAM	1.157.410,89	
		EUR	591.774,79	
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG (14)		BAM	1.157.410,89	
UKUPNI DUG BRČKO DISTRIKTA BiH PO VALUTAMA		USD	1.039.344,34	
		EUR	17.482.748,10	
		SDR	5.559.878,42	
		BAM	1.157.410,89	
SVEUKUPNO DUG U KM			50.600.798,19	

U 2022. godini sredstva za otplatu duga su planirana u iznosu od 10.270.076 KM.

Budžet za građane možete pronaći na zvaničnoj web stranici Brčko distrikta BiH
www.bdcentral.net.

Budžet za građane Brčko distrikta BiH je pojednostavljeni i ilustrovani prikaz određenih dijelova Budžeta Brčko distrikta BiH za 2021. godinu.

Ovaj jednostavni i ilustrativni izvještaj omogućit će vam da razumijete kako vlast Brčko distrikta BiH za vas i u vaše ime troši novac.

Kontakt: Brčko distrikat BiH
Bulevar mira 1
Kontakt-osoba:
Marko Draganić, šef Sektora za informisanje
Tel. 049 / 490-010
E-mail: marko.draganic@bdcentral.net